

Suomen lasten ja nuorisopsykiatriayhdistys ry:n ja EFPP Suomen kansallinen verkosto ry:n kannanotto lasten ja nuorisopsykiatriakoulutuksen yhteiskunnallisen tuen puolesta

Lasten ja nuorten henkinen pahoinvointi nousee yleiseen tietoisuuteen usein traagisesti vasta kun on liian myöhäistä. Tilastoistakin voi lukea yhä nuorempien tekemistä raaoista väkivallanteoista. Terveyden- ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) mukaan laajoissa väestötutkimuksissa on selvinnyt, että noin puolet aikuisiän mielenterveyshäiriöistä on alkanut jo ennen 14 vuoden ikää.

Työkyvyttömyyseläkettä saaneiden nuorten osuus on kasvanut viime vuosina tasaisesti. Toissa vuonna sitä sai noin 1,3 prosenttia alle 25-vuotiaista. Merkittävin syy nuorten työkyvyttömyyseläkkeille ovat mielenterveyshäiriöt. Hoitoa tarvitsevien määrä on jyrkässä kasvussa. Vuonna 2009 psykiatrisessa avohoidossa oli THL:n mukaan 13 213 alle 12-vuotiasta (ikäluokka 0-12) ja kymmenen vuotta myöhemmin 22 368, eli nousua 9 155 (69%). Ikäluokassa 13-17 vastaavat luvut samalla aikavälillä olivat 18200/ 25069, nousua 6869.

Varhainen puuttuminen olisi ensisijaista, sillä lasten ja nuorten häiriöt eivät hoidu tai häviä itsestään iän karttumisen myötä vaan hoitamattomina ne vaikeutuvat. Psykiatrian tarvitsijoita on enemmän kuin psykiatrian tarjontaa, ja varsinkin lasten ja nuorten psykiatriteijoina olemme huolissamme. Lasten ja nuorten psykiatriteijoina tarvitaan paitsi varsinaiseen psykiatriatyöhön, myös lasten ja nuorten kanssa työskentelevien työnohjaukseen tarjoamaan tukea ja lisäämään ymmärrystä lasten ja nuorten psyykkisistä tarpeista ja ongelmista. Lasten ja nuorten auttamiseksi tarvitaan oikein suunnattua, oikea-aikaista ja matalan kynnyksen apua. Tarvitaan erilaisia psykiatriasuuntauksia ja -koulutuksia.

Ammattikuntamme on eläköitymässä. Suomen lasten ja nuorisopsykiatriayhdistyksen 184 jäsenestä 68 on eläkeläisjäsenä ja varsinaisista jäsenistä moni on jo eläkeikäinen. Uusiin koulutuksiin ei ole saatu riittävästi koulutettavia koulutusten aloittamiseksi, koska ne ovat kalleutensa vuoksi monien ulottumattomissa. Yhteiskunnan tuki on vähentymistään vähentynyt, esimerkiksi koulutusmenoja ei enää voi vähentää verotuksessa. Korkeiden lukukausimaksujen lisäksi opiskelijan maksettavaksi tulevat koulutukseen sisältyvä tiivis työnohjaus ja psykiatria, jotka mahdollistavat kykyä vastaanottaa, ymmärtää ja ajatella lapsen ja nuoren kommunikointia. Lapsen ja nuoren kehityksen ollessa vakavasti uhattuna tai häiriintynyt koulutustyönohjaus ja -psykiatria ovat teoriakoulutuksen lisäksi psykiatriteijoina välttämättömiä lapsen ja nuoren hoitosuhteeseensa tuoman raskaan tunnekuorman vuoksi.

Psykiatriteijoina koulutus on terveydenhuollon ammattihenkilöstön jatkokoulutukseen verrattavaa erikoistumiskoulutusta. Psykiatriteijoina koulutuksesta vastaavat yliopistot. Ne järjestävät koulutusta yhteistyössä yliopiston ulkopuolisten asiantuntijaorganisaatioiden kanssa. Niinpä koulutettavalle tulisi jäädä maksimissaan vain normaali yliopistolain mukainen erikoistumiskoulutuksen maksukatto (120 euroa per opintopiste = 60 op:n koulutuksesta vain 7200 euroa esim. kolmelle vuodelle), kun nykyisellään psykiatriteijoina koulutus esim. Helsingin yliopistossa tulee kaikkineen maksamaan 30 000-60 000 €.

Lapset ja nuoret eivät yhteiskunnassa saa ääntään kuuluville. Kuitenkin heidän hoitamisellaan / hoitamatta jättämisellään on kauaskantoiset seuraukset. Hoitamatta jättäminen kostaatuu paitsi henkisenä kärsimyksenä muillekin kuin asianomaiselle itselleen, myös taloudellisina kustannuksina, jotka nousevat hoitamiseen verrattuna suuremmiksi. Työelämästä syrjäytynyt nuori tulee maksamaan yhteiskunnalle satoja tuhansia euroja. Tuloksellisen

psykoterapian kustannukset ovat häiriön vaikeusasteesta, hoidon kestosta ja lapsen / nuoren iästä riippuen vain tuhansista muutamaan kymmeneen tuhanteen euroa. Hoitamatta jättäminen tulee monin verroin kalliimmaksi kuin tuloksellinen hoito.

Lasten ja nuorten psykoterapian saatavuuden edellytyksenä on koulutusten jatkuminen ja riittävä määrä koulutettavia. Tämän takaamisessa tulisi yhteiskunnan kantaa vastuunsa subventoimalla lasten ja nuorisopsykoterapeuttien koulutuksia. Kansanterveydellisesti ja kansantaloudellisesti erittäin merkittävän ammattikunnan kouluttautumismahdollisuuksia ei tule jättää yksittäisten ihmisten varallisuuden nojaan.

Helsingissä 18.3.2021

Lasten ja nuorten puolesta

Suomen lasten ja nuorisopsykoterapiayhdistys ry:n hallitus

EFPP Suomen kansallinen verkosto ry:n hallitus